ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ :

ತಾಲೂಕು :

ಜಿಲ್ಲೆ :

ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

(ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ)

ನೆಲಮಹಡಿ, "ವನವಿಕಾಸ" 18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬೆಂಗಳೂರು–560003

ದೂರವಾಣಿ: 080– 23448783, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 080–23440535

ಇ–ಮೇಲ್ : **kbb.kar@gmail.com** ವೆಬ್ ಸೈಟ್ : **www.kbb.karnataka.gov.in**

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ :

ತಾಲೂಕು :

ಜಿಲ್ಲೆ :

ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

(ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ)

ನೆಲಮಹಡಿ, "ವನವಿಕಾಸ" 18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬೆಂಗಳೂರು–560003

ದೂರವಾಣಿ: 080– 23448783, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 080–23440535

ಇ–ಮೇಲ್ : **kbb.kar@gmail.com** ವೆಬ್ ಸೈಟ್ : **www.kbb.karnataka.gov.in**

ಮುನ್ನುಡಿ

(–ಸಹಿ–)

ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗ

———————————ಜಿಲ್ಲೆ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕೃತಜ್ಞತೆ

ಸಂಯೋಜಕರ/ಸರ್ಕಾರ/ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ

ಜಿಲ್ಲೆ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ವಿವರ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮುನ್ನುಡಿ	
ಪೀಠಿಕೆ	
ಕೃತಜ್ಞತೆ	
ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ	
ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ನಕ್ಷೆ	
ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರತಿ	
ನಡವಳಿ ಪ್ರತಿ	
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಇತಿಹಾಸ	
ಭಾಗ–೧	
ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ–೨೦೦೨	
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ	
ಅನುಬಂಧ–1	
ಅನುಬಂಧ–2	
ಅನುಬಂಧ–3	
ಅನುಬಂಧ–4	
ಅನುಬಂಧ–5	
ಚಿತ್ರ ಪಟಗಳು	
ಭಾಗ–೨	

ನಮೂನೆ: 1. ಬೆಳೆಯ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನ: 2. ಹಣ್ಣಿನ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: 3. ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: 4. ಕಳೆಗಳು	
ನಮೂನೆ: 5. ಬೆಳೆಗಳ ಪೀಡೆಗಳು	
ನಮೂನೆ: 6. ಜನದೃಶ್ಯ	
ನಮೂನೆ: 7. ಭೂ ಧೃಶ್ಯ	
ನಮೂನೆ: 8. ಜಲದೃಶ್ಯ	
ನಮೂನೆ: 9. ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧಗಳು	
ಮಾನವ ಪೋಷಿತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ	
ನಮೂನೆ: 10. ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: 11. ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: 12. ದಿಮ್ಮಿ (ಮರ), ಬಿದಿರು, ಬೆತ್ತ, ಇತ್ಯಾದಿ	
ನಮೂನೆ: 13. ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು	
ನಮೂನೆ: 14. ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	
ನಮೂನೆ: 15. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನೀತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ಜಾತ್ರೆ	
ವನ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ	
ನಮೂನೆ: 16. ಸಸ್ಯ ರಾಶಿ (ಮರಗಳು, ಪೊದೆಗಳು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು, ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳು, ಹುಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಿಗಳು)	
ನಮೂನೆ: 17. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು (ಸಸ್ತನಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸರಿಸೃಪಗಳು, ಉಭಯವಾಸಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು).	
ನಮೂನೆ: 18 ವನ್ಯ ಔಷಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	

ನಮೂನೆ: 19. ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಕಾಡಿನ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: ೨೦. ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: ೨೧. ಸುಗಂಧ ಸೂಸುವ / ಅಗೆಯ (ತಿನ್ನುವ) ಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯಗಳು	
ನಮೂನೆ: ೨೨. ದಿಮ್ಮಿ(ಮರ) ಸಸ್ಯಗಳು	
ಜಲ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ	
ನಮೂನೆ: ೨೩. ಜಲವಾಸದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ	
ನಮೂನೆ: ೨೪. ಜಲಾವಾಸದ ಸಸ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ	
ನಮೂನೆ: ೨೫. ಮೀನು ವೈವಿಧ್ಯತೆ	
ಭಾಗ–೩	
ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಹಿತಿ	

ಜಿಲ್ಲೆ ನಕ್ಷೆ

ತಾಲ್ಲೂಕು ನಕ್ಷೆ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಕ್ಷೆ

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರತಿ

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ನಡವಳಿ ಪ್ರತಿ

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣಿತ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ ನಡವಳಿ ಪ್ರತಿ

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪ್ರತಿ

ಧೃಡೀಕರಣ ಪ್ರತಿ

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ/ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ
ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ
_____ ಜಿಲ್ಲೆ

ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗ
________ಜಿಲ್ಲೆ

ಸಂಯೋಜಕರ/ಸರ್ಕಾರ/ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಧೃಡೀಕರಣ ಪ್ರತಿ

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನಲೆ

.

ಭಾಗ ೧

೧. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, ದಾಖಲಾತಿ ವಿವರಗಳು

೧.೦ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, ೨೦೦೨ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು, ೨೦೦೪

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ೨೦೦೩ ಫೆಬ್ರವರಿ ೫ ರಂದು ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯಕಾಯ್ದೆ ೨೦೦೨(೨೦೦೩ ರ ನಂ.೧೮) ಎಂಬ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಪರಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಧೃಡೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯಕಾಯ್ದೆ ೨೦೦೪(೧೫ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೦೪) ನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೨೨ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ದೇಶದ ೨೨ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅವುಗಳ ನ್ಯಾಯಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

೨.೦ ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಪಾತ್ರ

ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯಕಾಯ್ದೆ ೨೦೦೨ ರಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ.

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲಾತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ, ಔಷಧೀಯ ಅಥವಾ ಬೇರಾವುದೇ ಬಳಕೆ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಸವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

- ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಮಂಡಳಿಗಳು ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿ ತಯಾರಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು, ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗೊಳಿಸಬೇಕು.

೩.೦ ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿ ತಯಾರಿಸಲು, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಮಂಡಳಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ರಾಜ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಮಂಡಳಿಯು, ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ ತಯಾರಿಸಿ, ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಗುಂಪು

ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಗುಂಪು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ತಜ್ಞರು, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಗಳು, ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ತಜ್ಞರ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

೪.೦ ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಗಳು

ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾನವ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡೇ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದಾಜು ೧೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾನವ ಸಮಾಜವು ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿತು. ಮಧ್ಯ ಕಾಲೀನ ಸಮಯದಿಂದ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಪೂರ್ವಕಾಲ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ನಿಸರ್ಗದೊಂದಿಗಿನ ಮಾನವನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತು. ಕೊರತೆಯಾದ ಕೆಲವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆಯಿಂದ ತಂದರು. ಜನರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಜೀವಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜನರಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞಾನ, ಬಳಕೆ, ಅನುಭವ, ಆಚರಣೆ, ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತಾಯಿತು. ಈ ಜ್ಞಾನವು ತಲ ತಲಾಂತರವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂದರೆ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿತು. ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಠವಾದ ಅಂದರೆ, ಎಲುಬು ಜೋಡಣೆ, ಝಾಂಡೀಸ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ಜ್ಞಾನವು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಮೂಲಕ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದವು.

ಭಾರತವು ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ೧೦ ಮಹಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ನಿಸರ್ಗಾಧಾರಿತ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕೃಷಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲ ಗುಂಪುಗಳು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಜ್ಞಾನದ ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ , ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮಹತ್ವವು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ದಾಖಲಾತಿಯು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯಮತ್ತು ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನವು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸರವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಕೂಡ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ನಗರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ತಾಣಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸರವಲಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಗ್ರಾಮದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜನತೆಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಗಂಡಸರ/ಹೆಂಗಸರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- ಜನತೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ತಜ್ಞ ಸಲಹಾ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ, ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಮೂಲವಾದ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಆನಂತರ ಗ್ರಾಮಸಭಾ / ಪಂಚಾಯತಿ ಸಮಿತಿಯ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲಾತಿಯು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ಮುಖ್ಯವಾದ, ಉಪಯುಕ್ತ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯು, ಶಾಲಾ–ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಕುರಿತು ಬೋಧಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
- ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಗೆ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾದಾಗ ಮತ್ತು ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸುವುದು.

೪.೧ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ ತಯಾರಿಕೆಯು ಜನಸಮೂಹದ ಮತ್ತು ಅವರು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಜನಸಮೂಹದ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯು, ವಿವರವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗುರಿಗುಂಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೪..೨ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನ ದಾಖಲಾತಿ

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಗಳು ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರನ್ನು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಮಾನಗಳ ಜ್ಞಾನದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಮಹತ್ವದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

೪.೩ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು

ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ವಿಧಿವಿಧಾನವು, ಜನರೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ದಾಖಲಾತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ವಿವರಿಸುವುದು. ದಾಖಲಾತಿಯು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು(ಡಿಜಿಟಲ್ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸಹ), ಚಿತ್ರ ರಚನೆ, ಶ್ರವಣ ಹಾಗೂ ದೃಶ್ಯಗ್ರಹಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

೪.೪ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ಹಂತಗಳು

ಹಂತ ೧. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ

ಹಂತ ೨. ಅಧ್ಯಯನ, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಹಂತ ೩. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ತರಬೇತಿ.

ಹಂತ ೪. ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು, ಗ್ರಾಮಮಟ್ಟದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಚರ್ಚೆಯ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗಳು, ಮನೆ ಮನೆ ಸಂದರ್ಶನ, ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಪಂಚಾಯತ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕೃತರು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೇತ್ರ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಹಂತ ೫. ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗೊಳಿಸುವುದು.

ಹಂತ ೬. ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಾಖಲಾತಿಯ ತಯಾರಿಕೆ

ಹಂತ ೭. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು.

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ (ಜ,ಜೀ.ದಾ) ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ
ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಹೆಸರು :

ತಾಲೂಕು :

ಜಿಲ್ಲೆ :

ರಾಜ್ಯ :
ಸಮಿತಿಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ :
ಸಮಿತಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು :

ಭೂ ಘಟಕ ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆ
ಹವಾಮಾನ (ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಉಷ್ಣಾಂಶ :
ಮತ್ತಿತರ ಮಾಹಿತಿಗಳು)

ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾಹಿತಿ (ಗ್ರಾಮ ದಾಖಲಾತಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ೯ ವಿಧಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) :

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿದ
ದಿನಾಂಕ, ತಿಂಗಳು, ವರ್ಷ. :

ಭೂ ಘಟಕದ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಕಾದಿಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ (ಖ.ಈ), :

ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಎ.ಈ.ಒ), :

ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು (ಕ.ಂ), :

ಸಮುದಾಯ ಒಡೆತನ :
ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಿತ ಅರಣ್ಯಗಳು (ಅಔಒ)

ಅನುಬಂಧ ೧

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ(ಃಒಅ)ಯ ವಿವರಗಳು

(ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾದ ಒಬ್ಬರು ಚುನಾಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಆರು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ;
೩/೧ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಶೇ೧೮ ರಷ್ಟು ಪ.ಜಾ/ಪ.ಪಂ)

೧. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ ಕೌಶಲ್ಯ :

೨. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೩. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೪. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೫. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೬. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೭. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ .
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

ಅನುಬಂಧ ೨

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ವೈದ್ಯರು, ಹಕೀಮರು ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕ ವೈದ್ಯರು

೧. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :
ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಳ:
ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ:

೨. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :
ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಳ:
ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ:

೩. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :
ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಳ:
ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ:

ಅನುಬಂಧ ೩

ಸ್ಥಳೀಯರು ಗುರುತಿಸುವ ಕೃಷಿಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು.

೧. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೨. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೩. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೪. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

೫. ಹೆಸರು :
ವಯಸ್ಸು :
ಲಿಂಗ :
ವಿಳಾಸ :
ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ :

ಅನುಬಂಧ ೪

ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಇಲಾಖೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು,ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿವರಗಳು.

೧.ಹೆಸರು :
ವಿಳಾಸ :

೨. ಹೆಸರು :
ವಿಳಾಸ :

೩.ಹೆಸರು :
ವಿಳಾಸ :

೪.ಹೆಸರು :
ವಿಳಾಸ :

೫.ಹೆಸರು :
ವಿಳಾಸ :

ಅನುಬಂಧ ೫

ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ವಿವರಗಳು, ವಿಧಿಸಲಾದ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಶುಲ್ಕದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳು.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಂಸ್ಥೆ/ಕಂಪನಿ/ ಇತರರ ವಿಳಾಸ	ಹೊಂದಿದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ			ಜೀ.ವೈ.ನಿ.ಸಮಿತಿಯ ಸಭಾ ತೀರ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಗ್ರಾ.ಪಂ.ನ ಹಿಂಬರಹದ ದಿನಾಂಕ	ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ಶುಲ್ಕದ ವಿವರ	ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಯೋಜನ ಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಧಾನ
		ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಮಾಣ(ವರ್ಷಕ್ಕೆ)			
೧							
೨							
೩							
೪							
೫							
೬							
೭							
೮							
೯							
೧೦							

ಭಾಗ ೨

ನಮೂನೆಗಳು

ಭಾಗ–೨
ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿ – ನಮೂನೆಗಳು ಕೃಷಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ

ನಮೂನೆ–೧: ಬೆಳೆ ಸಸ್ಯಗಳು.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಬೆಳೆ	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ಪ್ರಭೇದ	ಭೂದೃಶ್ಯ/ ಅವಾಸ	ಕಾಣಿಸುವ ಅಂದಾಜು ಕ್ಷೇತ್ರ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ವಿಶೇಷ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಲ	ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಸ್ಯದ/ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ	ಸಮುದಾಯ / ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ							
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩	೧೪	೧೫

ನಮೂನೆ ೨ : ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸಸ್ಯದ ವಿಧ (ಗಿಡ, ಪೊದೆ, ಮರ, ಮುಂತಾದವು)	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ತಳಿ	ಭೂದೃಶ್ಯ/ ಅವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಸಸ್ಯದ/ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ	ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಕಾಲ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ	ಉಪಯೋಗಗಳು	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು ಮಾರಾಟ/ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ	ಸಮುದಾಯ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
						ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ						
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭		೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ ೩ ; ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಕ್ರ ಸಂ	ಸಸ್ಯ	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ಭೂದೃಶ್ಯ/ ಅವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಸಸ್ಯದ/ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗ	ಇತರೆ ವಿವರ ಮಾರಾಟ/ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
					ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬		೭	೮	೯	೧೦	೧೧

ನಮೂನೆ ೪ : ಕಳೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸಸ್ಯ	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಬೆಳೆ	ಪರಿಣಾಮ	ಭೂದೃಶ್ಯ / ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗ	ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ೨/ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ ೫ ; ಬೆಳೆಗಳ ಪೀಡೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಬೆಳೆ (ಸಸ್ಯ) / ಸಮೂಹ	ಕೀಟ/ಪ್ರಾಣಿ	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ಆವಾಸ	ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಸಮಯ	ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು	ಸಂ.ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸ.ಜ್ಞಾ. ವ್ಯಕ್ತಿ.
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧

ನಮೂನೆ ೬; ಜನದೃಶ್ಯ

ಕ್ರ. ಸ ಂ	ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ	ಉಪವೃತ್ತಿ	ಅವಲಂಬಿಸಿ ರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಕಾಲ	ಭೂ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿ	ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿ	ಜಾತಿ/ಪಂಗಡ	ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ	ನಿವಾಸಿಗಳ ಗುಣಧರ್ಮ	ಮನೆ ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲುಗಳು
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨

ನಮೂನೆ ೭ : ಭೂ ದೃಶ್ಯ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಮುಖ ಭೂ ಘಟಕಗಳು			ಭೂ ಘಟಕದ ಉಪವಿಧಗಳು	ಗುಣಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಒಡೆತನ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಸ್ಯರಾಶಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವರಾಶಿ	ಬಳಕೆದಾರರ ಸಮೂಹ	ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯೋಗ ಗಳು	ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಸಹಯೋಗ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಬಳಸುವ ಸಮುದಾಯ
	ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ	ಕೆರೆ/ ಕೊಳ	ಬಂಜರು ಭೂಮಿ											
೧	೨			೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ ೮ ; ಜಲ ದೃಶ್ಯ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಜಲದೃಶ್ಯದ ಮೂಲ	ಉಪವಿಧ	ಗುಣಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ಪ್ರದೇಶ	ಮಾಲೀಕತ್ವ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಸ್ಯರಾಶಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ರಾಶಿ	ಪ್ರಮುಖ ಉಪಯೋಗಗಳು	ಅನುಭೋಗಿ ಗುಂಪುಗಳು	ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಿಳುವಳಿಕೆ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಬಳಸುವ ಸಮುದಾಯ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩	೧೪

ನಮೂನೆ ೯ ; ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧ	ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ರಚನೆ	ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ	ಮಣ್ಣಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಸಸ್ಯಗಳು/ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳು	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು		ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು
						ಸಸ್ಯಗಳು	ಪ್ರಾಣಿಗಳು		
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦

ಮಾನವ ಪೋಷಿತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ

ನಮೂನೆ ೧೦ : ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ತಳಿ	ಭೂ ದೃಶ್ಯ/ ಆವಾಸ	ಸಸ್ಯದ/ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಂ ಯೋಗ ಗಳು	ಉಪಯೋಗಿ ಸುವ ಭಾಗ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರ ಮಾರಾಟ/ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ ೧೧ ; ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು

ಕ. ಸಂ	ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ತಳಿ	ಸಸ್ಯದ/ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲ	ವಾಣಿಜ್ಯ/ವಾಣಿಜ್ಯ ವಲ್ಲದ	ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ /ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧

ನಮೂನೆ–೧೨: ದಿಮ್ಮಿ(ಮರ), ಬಿದಿರು, ಬೆತ್ತ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ವನ್ಯ/ಮನೆ ಕೈ ತೋಟ	ಇತರೆ ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
				ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫		೬	೭	೮	೯	೧೦

ನಮೂನೆ–೧೩: ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ತಳಿ	ಲಕ್ಷಣ	ಸಾಕುವ ರೀತಿ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗ ಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಕಣೆ	ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ ೧೪ ; ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ಸಂತೆ/ಜಾತ್ರೆ:

ಕ್ರ. ಸಂ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ	ವಾರ (ಯಾವ ದಿನ) ಪಾಕ್ಷಿಕ (ದಿನ) ತಿಂಗಳಿಗೆ (ದಿನ) ಅರ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ (ದಿನ) ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (ದಿನ)	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಧಗಳು/ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳವ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವಾಗುವ ತಳಿಗಳು	ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತರಲಾಗುವ ಸ್ಥಳ	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮಾರಾಟಾವಾಗುತ್ತದೆ ಅದರ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಸಾಗಿಸಲಾಗುವ ಸ್ಥಳ	ಮೀನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿವರ		
							ಮೀನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ	ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಮೀನಿನ ವಿಧಗಳು/ಪ್ರಭೇದ ಗಳು	ಮೀನಿನ ಲಭ್ಯತೆ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦

ನಮೂನೆ–೧೫: ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ಸಂತೆ/ ಜಾತ್ರೆ.

ಕ್ರ. ಸಂ	ವಾರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯ/ಸಂತೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಡೆಯುವ ಅವಧಿ, ದಿನ, ವಾರ, ಪಾಕ್ಷಿಕ, ತಿಂಗಳು, ೧/೨ವಾರ್ಷಿಕ, ವಾರ್ಷಿಕ.	ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳವ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳು	ಉಪಯೋಗಗಳು (ಔಷಧಿ/ಇತರೆ)	ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ವಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳು	ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತರಲಾಗುವ ಸ್ಥಳ	ಖರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸ್ಥಳ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯

<u>ವನ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ</u>

ನಮೂನೆ–೧೬: ಸಸ್ಯ ರಾಶಿ (ಮರಗಳು, ಪೊದೆಗಳು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು, ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳು, ಹುಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಿಗಳು)

ಕ್ರ ಸಂ	ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಅಭ್ಯಾಸ	ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ವಾಣಿಜ್ಯ/ ಸ್ವಬಳಕೆ	ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಭಾಗ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾನ ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
						ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭		೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨

ನಮೂನೆ–೧೭: ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು (ಸಸ್ತನಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸರಿಸೃಪಗಳು, ಉಭಯವಾಸಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು).

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಾಣಿ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಆವಾಸ	ವಿವರಣೆ	ಕಾಣುವ ಕಾಲ	ಸ್ಥಳಿಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಪರಂಪರಾಗ್ಯ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩

ನಮೂನೆ–೧೮: ವನ್ಯ ಔಷಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸಸ್ಯ (ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಪೊದೆಗಳು ಮರಗಳು)	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ತಳಿ	ಭೂ ದೃಶ್ಯ/ ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಉಪಯೋಗಗಳು	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗ	ಇತರೆ ವಿವರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆ	ಸಮುದಾಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
						ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭		೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨

ನಮೂನೆ–೧೯: ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಕಾಡಿನ ಸಸ್ಯಗಳು.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಸಂಬಂಧ ಪಡುವ ಬೆಳೆ	ಭೂ ಘಟಕ/ ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ		ಉಪಯೋಗಗಳು	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯದ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
					ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬		೭	೮	೯	೧೦	೧೧

ನಮೂನೆ ೨೦ ; ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಬೇಧ/ತಳಿ	ಆವಾಸ	ವಾಣಿಜ್ಯ/ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ ಬಳಕೆ	ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನ	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯

ನಮೂನೆ–೨೧: ಸುಗಂಧ ಸೂಸುವ / ಅಗೆಯ (ತಿನ್ನುವ) ಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯಗಳು.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸಸ್ಯಗಳು (ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಪೊದೆಗಳು/ ಮರಗಳು)	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಬೇಧ / ತಳಿ	ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು (ಬಳಕೆಯ ವಿಧಾನ)	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
						ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭		೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨

ನಮೂನೆ–೨೨: ದಿಮ್ಮಿ(ಮರ) ಸಸ್ಯಗಳು.

ಕ್ರ ಸಂ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾ.ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
				ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ				
೧	೨	೩	೪	೫		೬	೭	೮	೯

ನಮೂನೆ:– ೨೩: ಜಲಾವಾಸದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಬೇಧ	ಗುಣಲಕ್ಷಣ	ಆವಾಸ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ಇತರೆ ವಿವರಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆ/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	ಸಮುದಾಯ / ಜ್ಞಾನ ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
						ಹಳೆಯ	ವರ್ತಮಾನ				
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭		೮	೯	೧೦	೧೧

ನಮೂನೆ–೨೪: ಜಲಾವಾಸದ ಸಸ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಬೇಧ/ ತಳಿ	ವನ್ಯ/ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ	ಉಪಯೋಗಗಳು	ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನ	ಸಮುದಾಯ / ಜ್ಞಾನ ಸಂ.ವ್ಯಕ್ತಿ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯

ನಮೂನೆ–೨೫ ಮೀನು ವೈವಿಧ್ಯತೆ.

೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮		೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩
ಕ್ರ ಸಂ	ಮೀನಿನ ವಿಧ	ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	ಪ್ರಬೇಧ	ಗುಣಲಕ್ಷಣ	ಜಲದೃಶ್ಯ ಕೆರೆ/	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ		ಉಪಯೋಗಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾ.ಜ್ಞಾ.	ವಾಣಿಜ್ಯ ಪೋಷಣೆ	ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ಇತರೆ ವಿವರಗಳು	ಸಮುದಾಯ/ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿ
							ಹಳೇಯ	ವರ್ತಮಾನ					

ಭಾಗ–೩

ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಹಿತಿ

ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

೩.೧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

೩.೨ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

- ಒಟ್ಟು ಜನರು:

➢ ಗಂಡು:–
- ✓ ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ :–
- ✓ ೧೮ ರಿಂದ ೬೫ ವರ್ಷ:–
- ✓ ೬೫ ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು:–

➢ ಹೆಣ್ಣು:–
- ✓ ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ:–
- ✓ ೧೮ ರಿಂದ ೬೫ ವರ್ಷ:–
- ✓ ೬೫ ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು:–

- **ಸಾಕ್ಷರತೆ:– ಶೇ**

➢ ಂಡು:–
- ✓ ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ:–
- ✓ ೧೮ ರಿಂದ ೬೫ ವರ್ಷ:–
- ✓ ೬೫ ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು:–

➢ ಹೆಣ್ಣು:–
- ✓ ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ:–
- ✓ ೧೮ ರಿಂದ ೬೫ ವರ್ಷ:–
- ✓ ೬೫ ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು:–

- **ಕುಡಿಯುವ ನೀರು:–**

➢ ಮೂಲ:– ತೆರೆದ ಬಾವಿ/ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ
  - ✓ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ:–
  - ✓ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ:–

- **ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:**
  ಶೌಚಾಲಯ– ಇದೆ/ಇಲ್ಲ–

- **ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ**
  ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ:–
  ೧ ಎಕರೆ ಒಳಗೆ –
  ೨.೫ ಎಕರೆ ಒಳಗೆ –
  ೨.೫–೫ ಎಕರೆ ಒಳಗೆ –
  ೫ ಎಕರೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು –
  ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಜನರು–

- **ವೃತ್ತಿ**
  ಕೃಷಿ / ವ್ಯವಸಾಯ:–
  ಮೀನುಗಾರಿಕೆ:–
  ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ:–
  ವ್ಯಾಪಾರ:–
  ಉತ್ಪಾದನೆ /ಕೈಗಾರಿಕೆ:–
  ಇತರೆ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು:–
  ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು:–
- **ಕುಟುಂಬವಾರು ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ:–**

- **ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ:–**

- **ಇಂಧನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ:–**

- **ದೈನಂದಿನ ಆಹಾರ:–**
  - ➢ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ:–
  - ➢ ಬೆಳೆಕಾಳುಗಳು:–
  - ➢ ತರಕಾರಿಗಳು:–
  - ➢ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು:–
  - ➢ ಮಾಂಸ, ಮೀನು, ಮೊಟ್ಟೆ:–
- **ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು–** ಸಂಖ್ಯೆ, ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ತಳಿಗಳು(ಉದಾ: ಹಸು, ಆಡು, ಕೋಳಿ, ಬಾತುಕೋಳಿ)
- **ಮನೆಯ ವಿಧಗಳು–** ಕಚ್ಚಾ/ಪಕ್ಕಾ
- **ಜನರಲ್ಲಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಅರಿವು:**

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿ

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಮಣ್ಣು, ಖನಿಜಗಳು ಮತ್ತು ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಜೀವಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು

೧. ಅಜೈವಿಕ **ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:**

೧.೧ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:

ಭೂಮಿ, ಮಣ್ಣು ಇವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಂಪನ್ಮುಲಗಳು. ಮಣ್ಣು ಜಡ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿಗೆ (ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯ, ಶಿಲೀಂದ್ರ) ಸಣ್ಣ ಅಷ್ಟಪದಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುಲು ಆಯ್ದ ಪ್ರದೇಶದ **(ನಗರಪ್ರದೇಶ, ಅರಣ್ಯರಹಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶ, ಅರಣ್ಯ, ಬೆಟ್ಟ, ಕರಾವಳಿ, ದ್ವೀಪ ಇನ್ನಿತರೆ)** ಭೂಮಿ ಬಳಕೆಯ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು.

<u>೧. ನಗರ ಪ್ರದೇಶ:</u>

i) ಮಾನವರ/ಜನರ ಆವಾಸದ/ವಸತಿಯ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ

- ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ/ಬಳಸಲಾಗಿದೆ

ii) ರಸ್ತೆಗಳು

- ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ
- ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ

iii) ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರದೇಶ

- ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು
- ಕಛೇರಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

iv) ಉದ್ಯಾನಗಳು, ಉಪವನಗಳು/ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ

- ಒಟ್ಟು ಉಪವನಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

- ಒಟ್ಟು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

v) ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ

- ಹೆಸರು, ಸ್ಥಳ, ಒಡೆತನ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗಗಳು

vi) ನದಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು, ಹಳ್ಳ/ಕೊರಚಲು– ನೀರು ಹರಿವಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು

- ನದಿ, ಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದ

- ನದಿ, ಕಾಲುವೆಗಳ ನೀರಿನಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗ.

೨. ಅರಣ್ಯ ವಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

- **ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ:–**
- ತಗ್ಗು ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ:–

- ಅಂತಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ/ಎರಡು ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಾಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?:–

- ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ದತಿ ಯಾವುದು?:–

- ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳಾವುವು:–

i) ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ:–

- ಹೆಸರು, ಸ್ಥಳ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗಗಳು

ii) ಜನ ವಸತಿ ಭೂಪ್ರದೇಶ:–

- ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ:–
- ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ:–

iii) ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭೂಮಿ:

- ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ:–
- ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯರಾಶಿ:–
- ಯಾವುದಾದರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದಿಯೇ? :–
- ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯೇ ಅಥವಾ ಸದ್ಯ ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟಿದೆಯೇ?:–
- ನದಿ, ಕಾಲುವೆ, ಹಳ್ಳ/ಕೊರಚಲು:
- ನದಿ /ಕಾಲುವೆಯ ಮೂಲ:–
- ನದಿ /ಹಳ್ಳದ ಉದ್ದ:–

- ನದಿ /ಕಾಲುವೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗ:–

iv) ರಸ್ತೆಗಳು

- ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ:–
- ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ:–

v) ಕಾಡು/ಪೊದೆಗಳು:–

- ಸ್ಥಳ
- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

vi) ಪವಿತ್ರ ವನಗಳು/ಕೊಳಗಳು:–

- ಸ್ಥಳ
- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
- ಇತಿಹಾಸ
- ವೈಶಿಷ್ಟಗಳು/ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

೩. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ: –

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅರಣ್ಯದ ವಿಧ (ಎಲೆ ಉದುರುವ, ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಶುಷ್ಕ, ತೇವ ಇತ್ಯಾದಿ)
- ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ
- ತೆರೆದ ಕಾಡುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

- ಅರಣ್ಯ ವರ್ಗ (ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ, ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ)

i) ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ:
ಹೆಸರು, ಸ್ಥಳ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗಗಳು

ii) ನದಿ, ಕಾಲುವೆ, ಹಳ್ಳ/ಕೊರಚಲು: ನೀರು ಹರಿವಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು

- ನದಿ /ಕಾಲುವೆಯ ಮೂಲ
- ನದಿ /ಕಾಲುವೆಯ ಉದ್ದ
- ನದಿ /ಕಾಲುವೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗ

iii) ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರಣ್ಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ

- ಹಳ್ಳಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳ
- ಹಳ್ಳಿಯ ಗಾತ್ರ
- ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ವಿಧ

iv) ಪವಿತ್ರ ವನಗಳು/ದೇವರ ಬನಗಳು/ಕೊಳಗಳು

ಸ್ಥಳ

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

ಇತಿಹಾಸ

ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು

೪. ಬೆಟ್ಟ/ಗುಡ್ಡ/ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

i) ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಎತ್ತರ
- ಇಳಿಜಾರು

ii) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಭೂಮಿ:–

- ಅರಣ್ಯ ವಿಧ
- ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ
- ತೆರೆದ ಕಾಡುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
- ಅರಣ್ಯದ ವರ್ಗ

iii) ಬಂಜರು ಭೂಮಿ:–

iv) ಭೂಮಿಕುಸಿತ ವಲಯ

v) ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ

- ತಗ್ಗು, ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ
- ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾವುವು?

vi) ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ

- ಹೆಸರು,
- ಸ್ಥಳ,
- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ,
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗಗಳು,

vii)ಜನ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ

- ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ?
- ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ?

viii) ನದಿ, ಕಾಲುವೆ, ಹಳ್ಳ/ಕೊರಚಲು: ನೀರು ಹರಿವಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು

- ನದಿ /ಕಾಲುವೆಯ ಮೂಲ
- ನದಿ /ಕಾಲುವೆಯ ಉದ್ದ
- ನದಿ /ಕಾಲುವೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗ

ix) ರಸ್ತೆಗಳು

- ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ
- ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ

x) ಕಾಡು/ಪೊದೆಗಳು

- ಸ್ಥಳ
- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

xi) ಪವಿತ್ರ ವನಗಳು/ಕೊಳಗಳು

- ಸ್ಥಳ

- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
- ಇತಿಹಾಸ
- ವೈಶಿಷ್ಟಗಳು/ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

೫. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ:

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಎ.ಸ್ಥಳ

ಬಿ.ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದ

ಸಿ,ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಯೋಗಗಳು

- ಜನವಸತಿ
- ಜನ ವಸತಿಯಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶ
- ಕರಾವಳಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
- ಕರಾವಳಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
- ಕರಾವಳಿ ಕಾಡುಗಳು
- ಕರಾವಳಿ ಕೃಷಿ
- ಕರಾವಳಿ ರಸ್ತೆ
- ಕರಾವಳಿ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ

ಮೇಲಿನವುಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ಭೂಬಳಕೆ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಅದರಲ್ಲಿ

a) ಉದ್ದೇಶಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು
b) ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
c) ಭೂಬಳಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೂಲಕ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಮಾಡುವುದು.

೧.೨ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:

ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಅಂತರ್ಜಲದ (ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ)ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು

i) ಭೂಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ:

- ನದಿ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
- ನದಿ, ಕಾಲುವೆ, ಜಾಗು ಪ್ರದೇಶದ/ಹೆಸರು:–
- ವಿಸ್ತೀರ್ಣ:–
- ಉಪಯೋಗಗಳು–
- ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
- ಜಲಪ್ರದೇಶವು ಚಂಡಮಾರುತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆಯೇ/ಜಲಮರುಪೂರಣ ಮನರಂಜನೆಯ ಉಪಯೋಗ

ii) ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ:

- ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ಆಳ
- ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿರುವ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ನೀರೆತ್ತಲು ಬಳಸುವ ಮೋಟರುಗಳ ಅಶ್ವಶಕ್ತಿ, ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಉಪಯೋಗದ ಒಟ್ಟು ಕಾಲ

೨.೦ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:

೨.೧ ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

ಭಾರತವು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಅಕಶೇರುಕ (ಬೆನ್ನೆಲುಬಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಎರೆಹುಳ, ಕೀಟಗಳು, ಜೇಡಗಳು, ಚೇಳುಗಳು, ಮೃದು ಶರೀರವುಳ್ಳ ಚಿಪ್ಪು ಹುಳುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಥವಾ ಕಶೇರುಕ (ಬೆನ್ನೆಲುಬುಳ್ಳ) ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಮೀನುಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಹಾವುಗಳು, ಹಲ್ಲಿಗಳು, ಆಮೆಗಳು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ತನಿಗಳು (ಅಳಿಲು, ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕುಗಳು, ತೋಳ ಇತ್ಯಾದಿ). ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುವಾದ್ದರಿಂದ, ದಿನ–ರಾತ್ರಿ/ ಮಾಸಾನುಸಾರ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೇವಲ ನಸುಕಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ (ಉದಾ: ಹಕ್ಕಿಗಳು) ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೇವಲ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (ಉದಾ: ಬಾವಲಿಗಳು) ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಾತಾವರಣದ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಮುನ್ನ ಮಾತ್ರವೆ (ಉದಾ: ಪಾತರಗಿತ್ತಿಗಳು) ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಿಸರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಂತಹವಾಗಿದ್ದು (ಮರದ ಮೇಲೆ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು, ನದಿ ತಟದಲ್ಲಿ, ಎಲೆ ಗೊಂಚಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಮರದ ಕಾಂಡದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಗು ನೆಲದಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ.) ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು?

ಎಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ರಷಿ ಭೂಮಿ, ಕ್ರಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಬೀಳು ಬಿದ್ದ ಭೂಮಿ, ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು, ತಂಡು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ, ಕಾಲುವೆ ಬದಿ ಹಾಗು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆಯ್ದ ಪ್ರಾಣಿ ಗುಂಪುಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

೨.೧.೧ ಅಕಶೇರುಕ (ಬೆನ್ನೆಲುಬಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೆಲದ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡರ ಮೇಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಠ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ () ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಕಲ್ಲುಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಕೊಳೆತ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಳಗೆ, ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ, ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಅಕಶೇರುಕ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು "ಪ್ರೊಟೊರ್ಝೋವ" (ಏಕಕೋಶ ಜೀವಿಗಳು) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲಾಗದು. ಇವುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗು ಮನುಷ್ಯರ ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಜನತಾ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಬಹುದಾದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೨.೧.೧.೧ ಎರೆಹುಳಗಳು

- ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖನಿಜಾಂಶಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ,
- ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ; ೧ ಅಡಿ * ೧ ಅಡಿ * ೧ ಅಡಿ ಆಳದ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ೫–೬ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ ಅಥವಾ ಗಾಜಿನ ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ೭೦–೮೦% ಅಲ್ಕೊಹಾಲ್ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು.
- ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಜಾಗ, ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಸ್ಥಾನಿಕ ಹೆಸರನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨.೧.೧.೧ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಡಗಳು

ಕೀಟಗಳು ಜೀವಿ ಸಮುದಾಯದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಾಗಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ, ಕೀಟಗಳ ೮೫೦,೦೦೦ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ೪–೫% ಒಟ್ಟು ಕೀಟಗಳ ಭಾಗವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನೂ ೯೫% ಕೀಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಇದರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ೬.೫% ಕೀಟಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೀಟಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಶತ್ರುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ಕೀಟಗಳು ಕ್ರಷಿ ಫಸಲು ಹಾನಿ, ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆ (ಉದಾ: ಕಾಲರಾ, ಮಲೇರಿಯ, ಕಾಲಾ ಅಜಾರ್, ಡೆಂಗ್ಯು ಇತ್ಯಾದಿ) ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಇವು ಕಾರಣಕಾರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕೀಟಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕಾರಕವೂ ಹೌದು, ಉದಾ: ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕ್ರಿಯೆ, ಕಳೆನಿವಾರಕಗಳು, ರೇಷ್ಮೆ, ಜೇನು, ಅರಗು, ಇತ್ಯಾದಿ

ಜೇಡಗಳು ಹಲವಾರು ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಇತರ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಲ್ಲದೇ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಡಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

- ರೇಷ್ಮೆ, ಜೇನು, ಅರಗು ಉತ್ಪಾದನೆ

- ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕ್ರಿಯೆ
- ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ
- ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರವರ್ಧನೆ
- ಪರಿಸರದ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧನೆ
- ಔಷಧಿಯ ಗುಣಗಳು
- ಆಹಾರ ಸರಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ಕೀಟಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣಗಳು
ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಡಗಳು ಕೀಲುಗಳುಳ್ಳ ಕಾಲುಗಳು; ಕ್ರಸ್ಟೇಸಿಯನ್ (ಸೀಗಡಿ, ಶ್ರಿಂಪಗಳು, ಏಡಿಗಳು), ಜರಿ, ಸಹಸ್ರಪಾದಿಗಳು ಸಹ ಇದೇ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೀಟಗಳು ಒಂದು ಜೋಡಿ ಮೀಸೆ (), ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರವನ್ನು () ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಕೀಟಗಳು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ; ತಲೆ(), ವಕ್ಷಸ್ಥಳ() ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯ () ಭಾಗ. ೩ ಜೊತೆ ಕಾಲುಗಳು; ೧–೨ ಜೊತೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಕೀಟಗಳು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣ, ಆಕಾರ ಹಾಗು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆ
ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಡಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.